

KONSERTHUS PÅ FILIPSTAD

Annika Persch Andersen & Kristine Frøshaug

KONSERTHUS PÅ FILIPSTAD

Folk flest forbinder et konserthus med konsertsalen og en storslått foajé. Det man ofte ikke er klar over, er at disse arealene kun utgjør en brøkdel av bygget. For at et konserthus skal fungere er det viktig med store arealer som optimaliserer den daglige driften.

Fokusområder

Vårt fokus er de ansatte som bruker bygget, artistene og andre gjester. Dette innebærer gode arbeidsforhold i driftsavdelingen og salene. Attraktive offentlige rom med forbindelser mellom kultur og arbeidsplasser er også viktig. Med dette i tankene, vektlegger vi gode interaksjoner mellom de ansatte og besøkende.

Konsept

Utformingen av bygget følger et klart konsept der den offentlige delen og driften er adskilt i form av to forskjellige elementer. Salen fremstår som et eget element som blomstrer opp i foajeen og signaliserer at dette er et konserthus. "Tua", som er selve fabrikkens i bygget, har en ren geometrisk form med et indre kontrasterende atrium.

Plasseringen av salen og tua er et resultat av vårt mål om gode arbeidsforhold. I salen er fokuset rettet mot scenen, og det er derfor ikke behov for havutsikt. De ansatte og musikerne som oppholder seg i bygget til daglig, har derimot større behov for dagslys og utsikt gjennom arbeidsdagen. Derfor er øvingsrommene og kontorene plassert på de mest eksklusive arealene i bygget – mot sør og rettet mot havet.

Salen er av typen vineyard-terrace, der musikerne er på det laveste nivået, sentrert i rommet. Publikum er derimot plassert rundt scenen, fordelt på kantede tribuner/terrasser i forskjellige høyder. Dette har blitt gjort før, men det som er nyskapende med vår sal, er at alle inngangene er på samme plan, bakkeplan. Dette er et resultat av vårt ønske om et oversiktlig bygg, felles pausefoaje og gode rømningsveier.

Konstruksjonsprinsipper

Konstruksjonen i bygget er delt i to hovedkonstruksjoner. Det ene prinsippet er i tua. Her blir betongdekker båret av betongsøyler og stabilisert av kjernen med de vertikale forbindelsene. Det andre prinsippet er i den akustiske salen. Grunnlaget for konstruksjonen er skrå betongdekker som følger tribunenens vinkler. Disse blir støttet opp av to meter høye betongvegger som fører de vertikale og horisontale kreftene fra salen ned til kjelleren. Over betongkonstruksjonen ligger konstruksjonen til veggene, taket og riggen. Salkonstruksjonen består av vertikalt vinklet fagverk som bindes sammen av et større horisontalt fagverk over riggen. Riggen er et konstruktivt grid som stabiliserer fagverkene sammen med dragerne øverst i taket. I kjelleren er alle veggene bærende og tar i mot krefter fra

både salen og tua.

Kontekst

Konserthuset ligger på en tomt langs kaia på Filipstad i Oslo. I dag består kaien av mye industri- og lagerbygg, men det er mange planer om at dette skal endres. Området har i mange år vært omdiskutert, og både Oslo Havn og plan og bygningsetaten har lagt frem to ulike planforslag for bystyret. Foreløpig er ingenting vedtatt, men planen er at et vedtak skal fattes i løpet av 2016. For prosjekteringen av Oslos nye konserthus, har vi forholdt oss til plan og bygningsetaten sitt reguleringsplanforslag.

Materialer

Fra utsiden er den akustiske salen klart adskilt fra den nette tua. Salen er lukket og består av tunge, kraftige materialer (cortenstål). Den har et helt annet formspråk enn tua som er åpen og lett med et strengt fasadegrid. For å oppnå en forbindelse til salen, består gridet av horisontale og vertikale cortensbånd.

Den innvendige materialbruken er holdt minimalistisk. Gulvene er i hvit marmor, mens den store spiraltrappen og salen er kledd i overflatebehandlet cortensstål. Garderoben og inngangene til den akustiske salen er kledd i eik for å kontrastere stålen og være innbydende for gjestene. Andre detaljer som cafébaren ved vinduet er også kledd i liknende materiale.

Salens innvendige veggkledning er trekantede akustiske treplater. De skaper en ujevn overflate som reflekterer lydbølgene i ulike retninger og fordeler musikken jevnt utover i salen. I taket henger reflektorer som kan heves og senkes etter hva slagst musikk som spilles. Eik i ulike fasonger og overflater er gjennomgående i salen, både på scene, vegger og gulv. Dette skaper et soft indre, i stor kontrast til salens harde ytre.

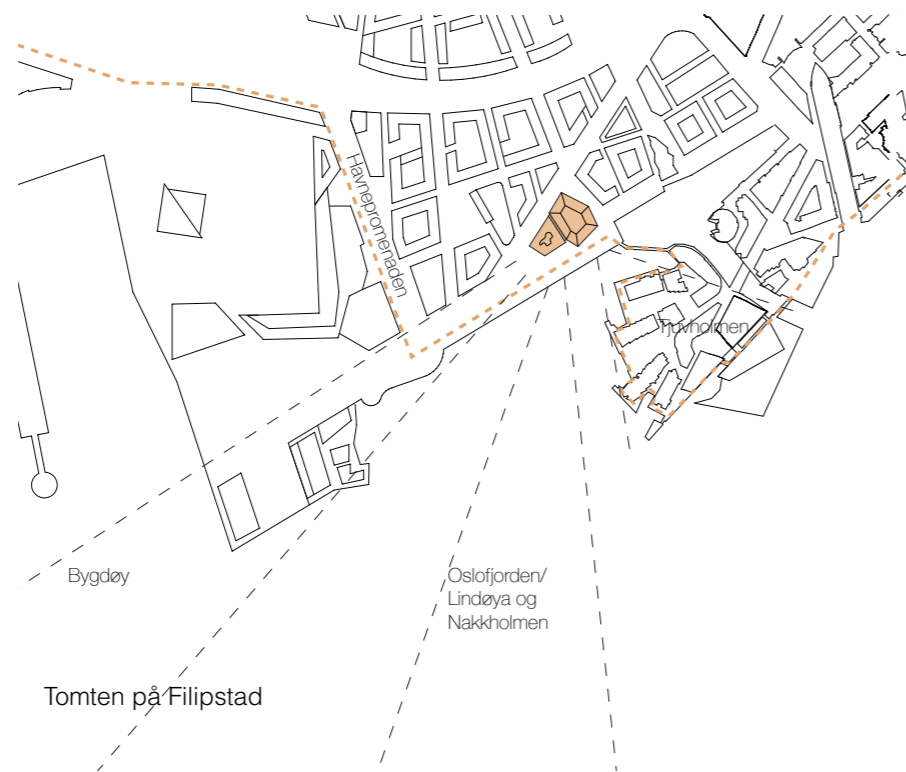
I tua er materialene ikke fult så spektakulære som i publikumsområdene. I øverommene er vegger og tak dekket med akustiske plater, og parkettgulv. I atriumet er veggene i glass, med steinbelagte uterommene.

PAUSEFOAJE

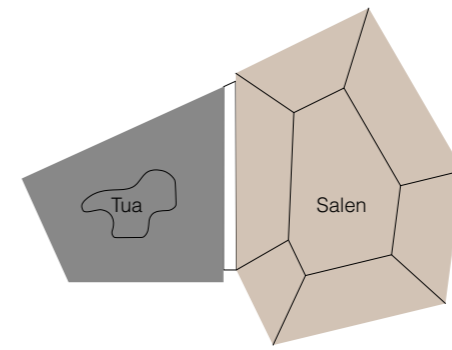
Oslo

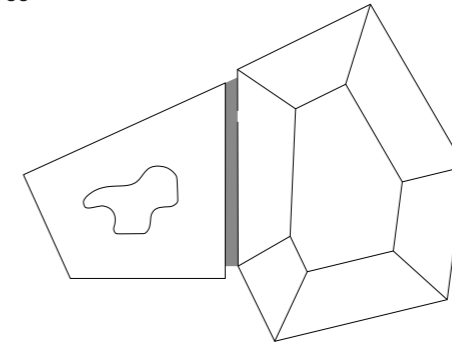
Bygdøy

Oslofjorden/
Lindøya og
Nakkholmen

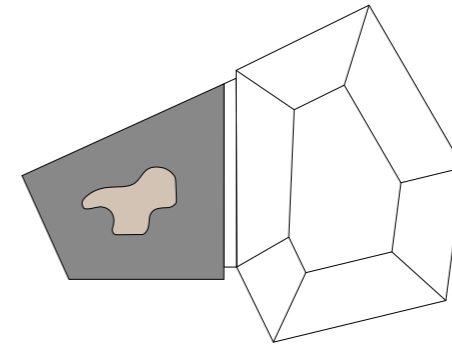
Tomten på Filipstad

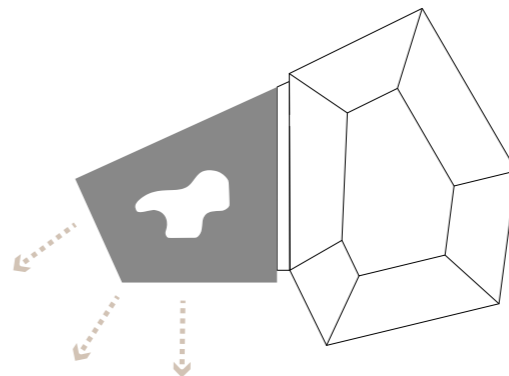
Formkonsept
Stram tue som inneholder driften, vs.
diamanten som er den akustiske salen
i bygget.

Tydlig skille mellom tua og salen, i form
av en glippe som skjærer gjennom
bygget.

Tuas formkonsept
Stramt ytre og et organisk indre
atrium.

Plassering av drift. Tua har fått den beste utsikten ut mot
havet for å prioritere optimale arbeidsforhold.

SIRKULASJON

Et av våre hovedfokus har vært å optimalisere driften og sirkulasjonen i konserthuset.

Gjestene til den akustiske salen – Hovedgrepet som er gjort for at gjestene lett skal finne frem til sine plasser er en sirkulær bevegelse fra de ankommer konserthuset. Fra inngangen lokaliseres raskt de viktigste sonene i bygget. Garderoben er en egen tre-boks like ved inngangen som adskiller foajeen og restauranten. Etter at gjestene har hengt fra seg jakkene, kan de bevege seg videre ut gjennom garderoben og mot den akustiske salen. På veien dit passerer de toalettene, informasjonen og billettsalget før de når den åpne foajeen som krages over av salen. Her kan gjestene nyte et glass vin og den fine utsikten før konserten starter. Salens tre innganger er alle på samme plan under utkragingen. Her blir man sluset inn i salens geometri som åpner seg ved inngangene. Gjestene kommer inn midt i salen og får rask et overblikk over rommet. De ser rett ned på scenen, og finner plassene sine enten nedenfor inngangen eller lenger opp bak.

Gjestene til black boxene – Gjestene kommer inn hovedinngangen hvor de har tilgang til billettsalg, informasjon og den storslåtte trappen midt i inngangshallen. Trappen fører ned til black boxene og nedre vestibyle i tredje underetasje. På vei ned passerer man toaletter, en liten ventelounge og garderobe. I garderoben kan gjestene få en fornemmelse av hvor mange mennesker som er i vestibylen, da garderoben er et galleri. I etasjen under ankommer gjestene en bar der de kan kjøpe forfriskninger og mingle før konserten eller konferansen starter. Dersom det er gjester som ikke har mulighet til å ta trappen ned, er det mulig å benytte seg av to heiser.

De ansatte – Musikere, kjøkkenpersonale og alle andre

ansatte benytter seg av en sekundær inngang på baksiden av bygget. Ved inngangen er det en vokter som har kontroll på gjestene i tua. I tillegg er det en resepsjonist som informerer og har oversikt over vareleveringen.

Kjøkkenansatte – De som jobber på kjøkkenet har egen garderobe med direkte tilgang til resepsjonen. Kjøkkenavdelingen har sin egen sirkulasjon som starter med garderobene, og inn til forkjøkkenet. Videre mot restauranten er hovedkjøkkenet hvor alt blir stekt og lagt opp til gjestene. Før maten forsvinner ut i restauranten, blir den kontrollert av kjøkkensjefen som har kontor rett ved utgangen. Når gjestene er ferdig med å spise, føres skittene tallerkener rett inn til oppvasken som har direkte tilknytning til søppelrommet. Kjøkkenet har også en egen varelevering som er plassert midt på det langstrakte kjøkkenet. Fra vareleveringsinngangen er det kort vei til fryser, kjølerom og tørlager.

Musikere – Musikere skriver seg inn hos vekteren og tar heisen eller trappen opp til øvingsrommene eller garderobene. I alle etasjene i tua er det et stort atrium som fører dagslys inn til vrimlearealene foran øvelokalene og garderobene. Disse rommene ligger langs fasaden og bidrar til dagslys for alle i tua. Dersom de skal ha konsert går de ned til første underetasje hvor inngangen til øvingsalen, speilsalen og den akustiske salen finner sted. Her kan store ting flyttes sømløst rundt. Scenesjefen og inspisienten har kontroll over alle i denne etasjen og hvem som skal opptre til enhver tid.

Driftansatte – Oslo konserthus og filharmoniens ansatte skriver seg også inn hos vekteren og tar heisen opp til øverste etasje hvor de har cellekontorer mot vest og åpent kontorlandskap med en fortryllende utsikt over Oslofjorden i sør.

Kontorer

Gruppeøving

Gruppeøving

Singeløving

Garderober

Artistfoaje
Restaurant

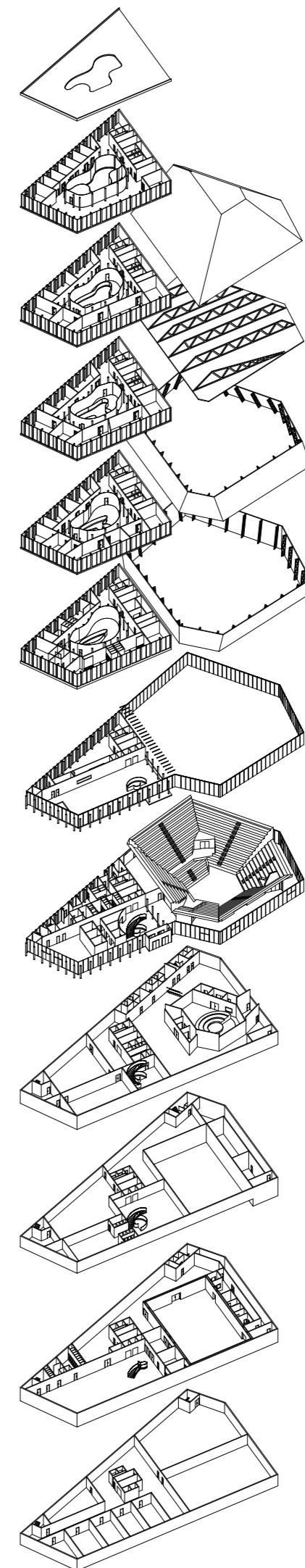
Foaje
Garderober
Café
Kjøkken

Scene akustisk sal
Øvingsal
Speilsal

Notearkiv
Garderober

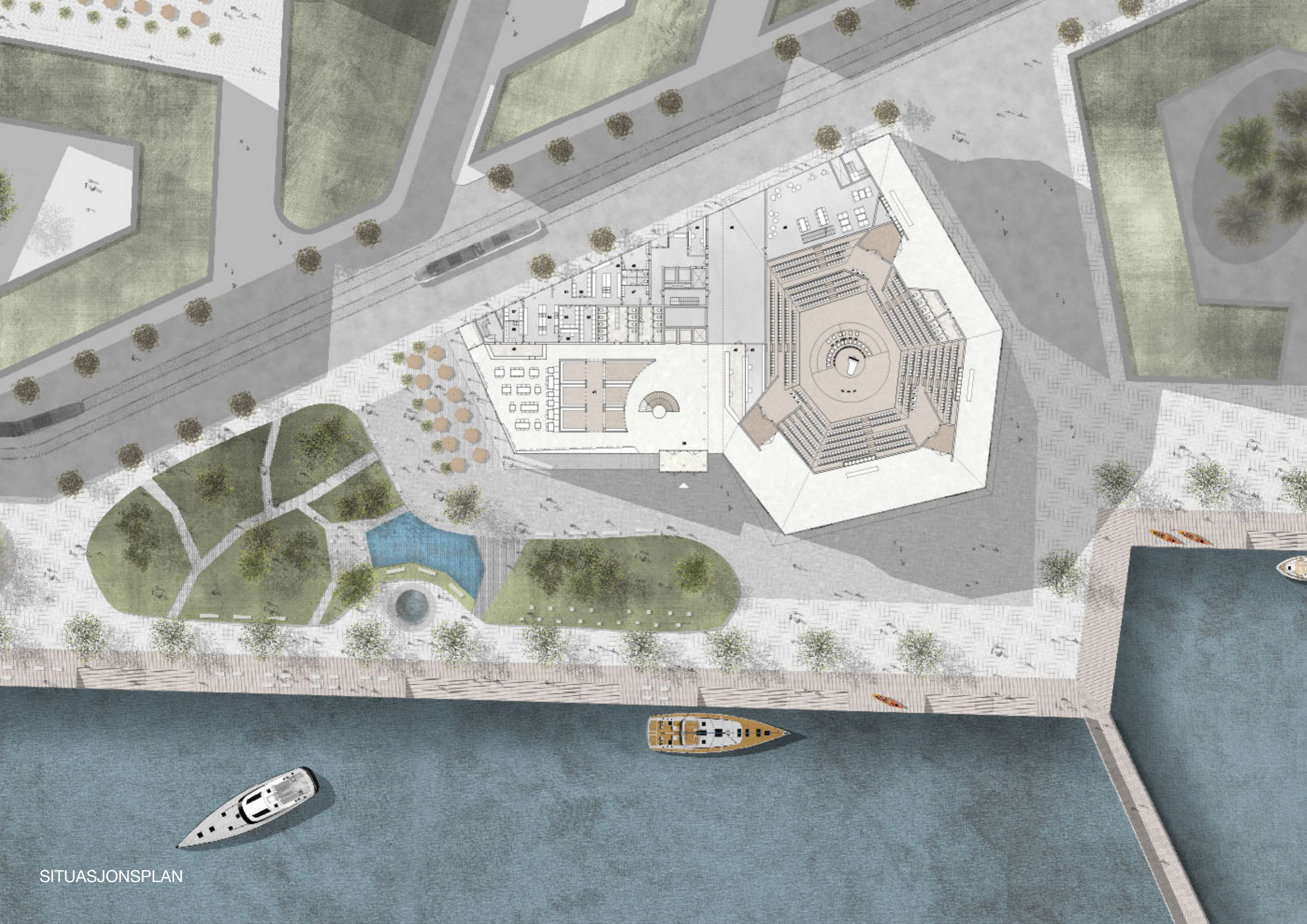
Nedre vestibyle
Black boxer

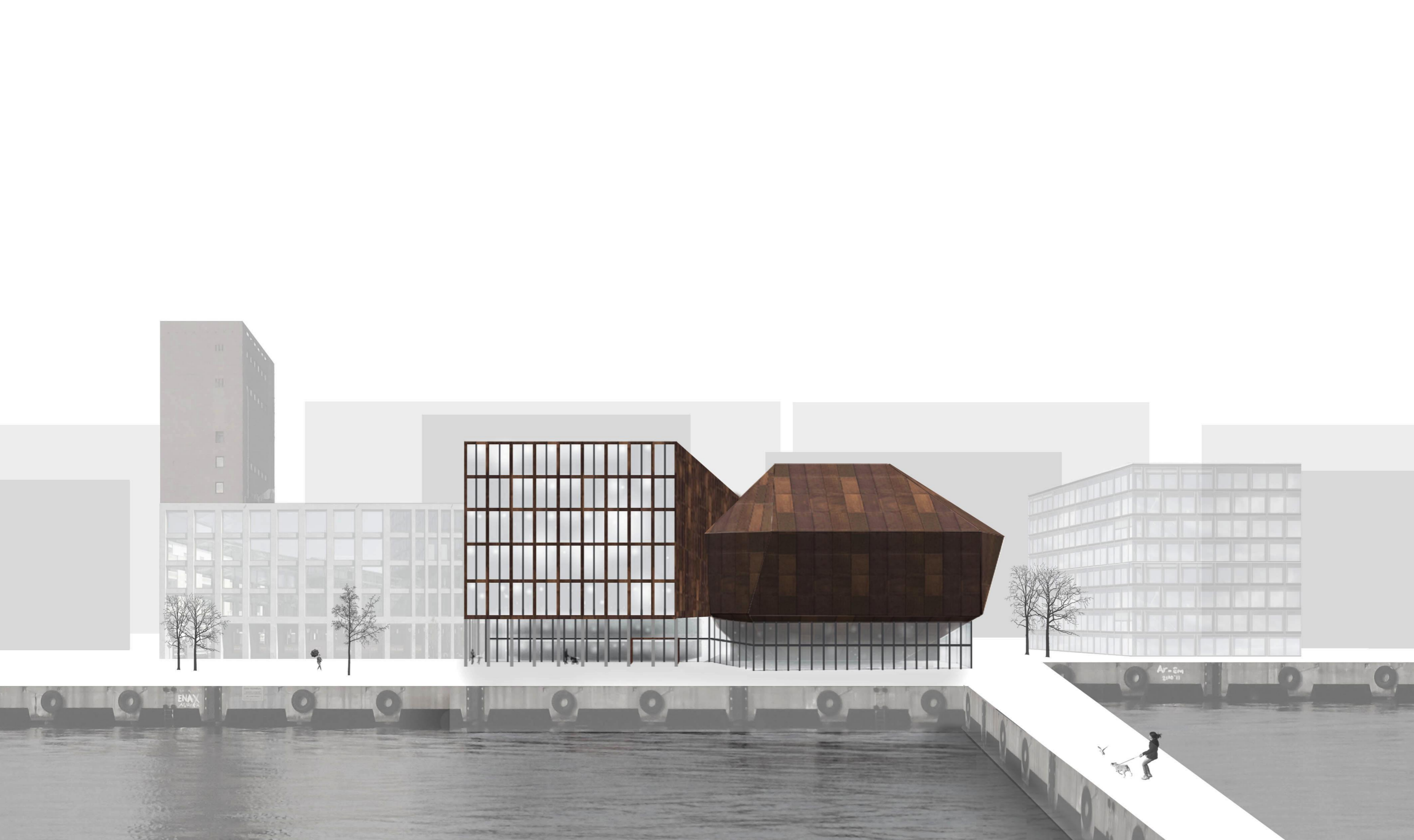
Ventilasjon
Lager

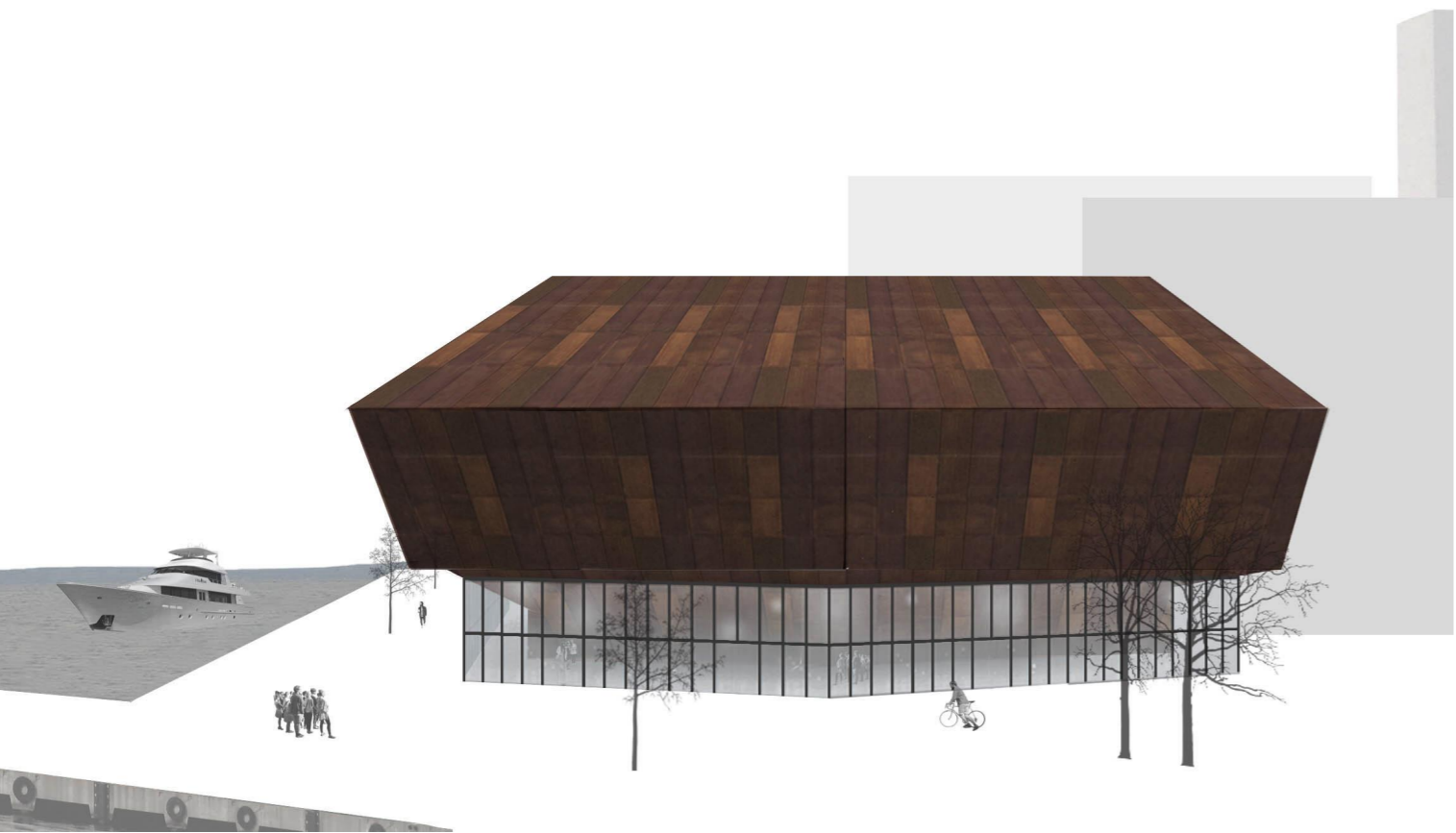
INNGANSPARTI MED GARDEROBER

ØSTFASADE

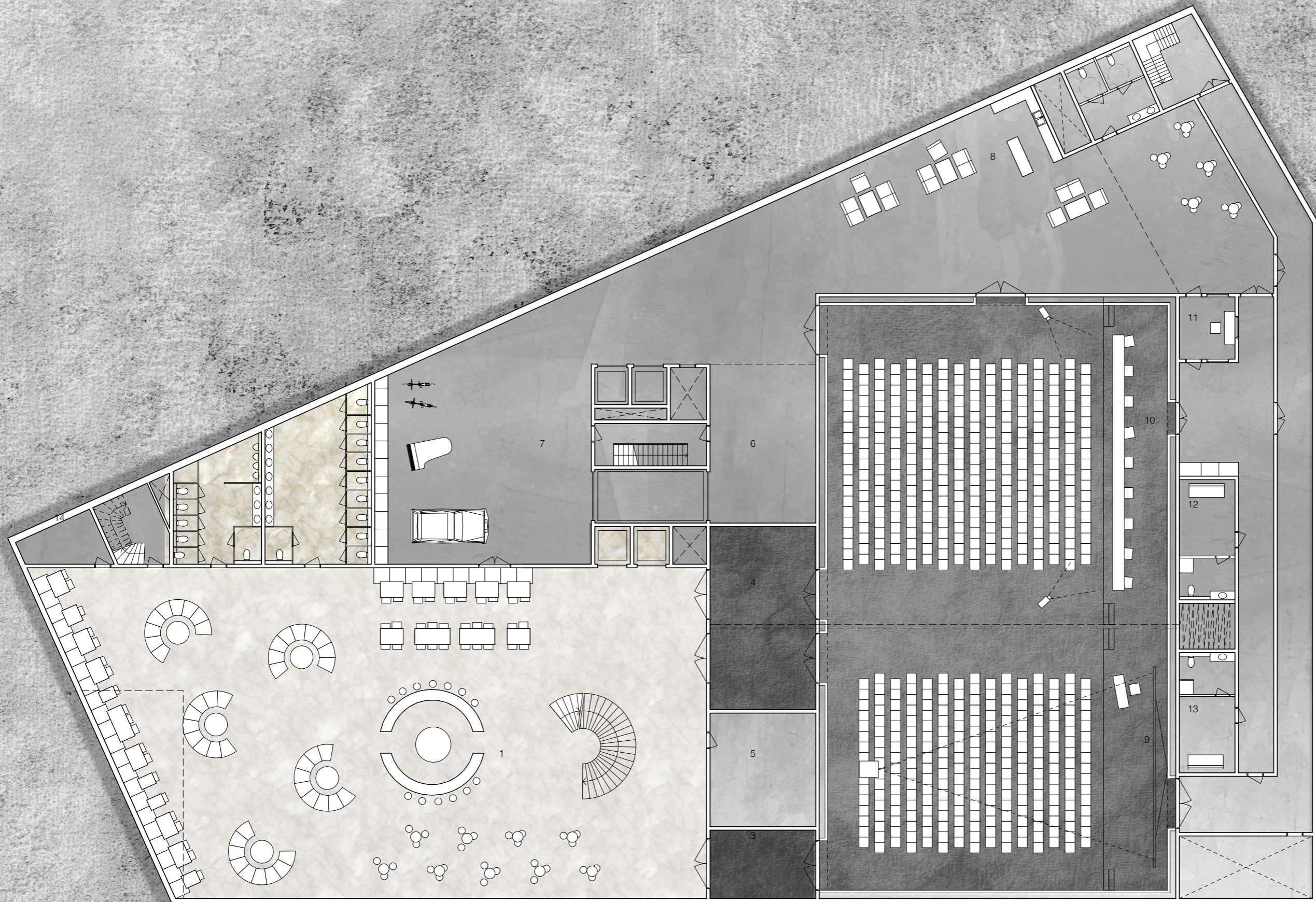

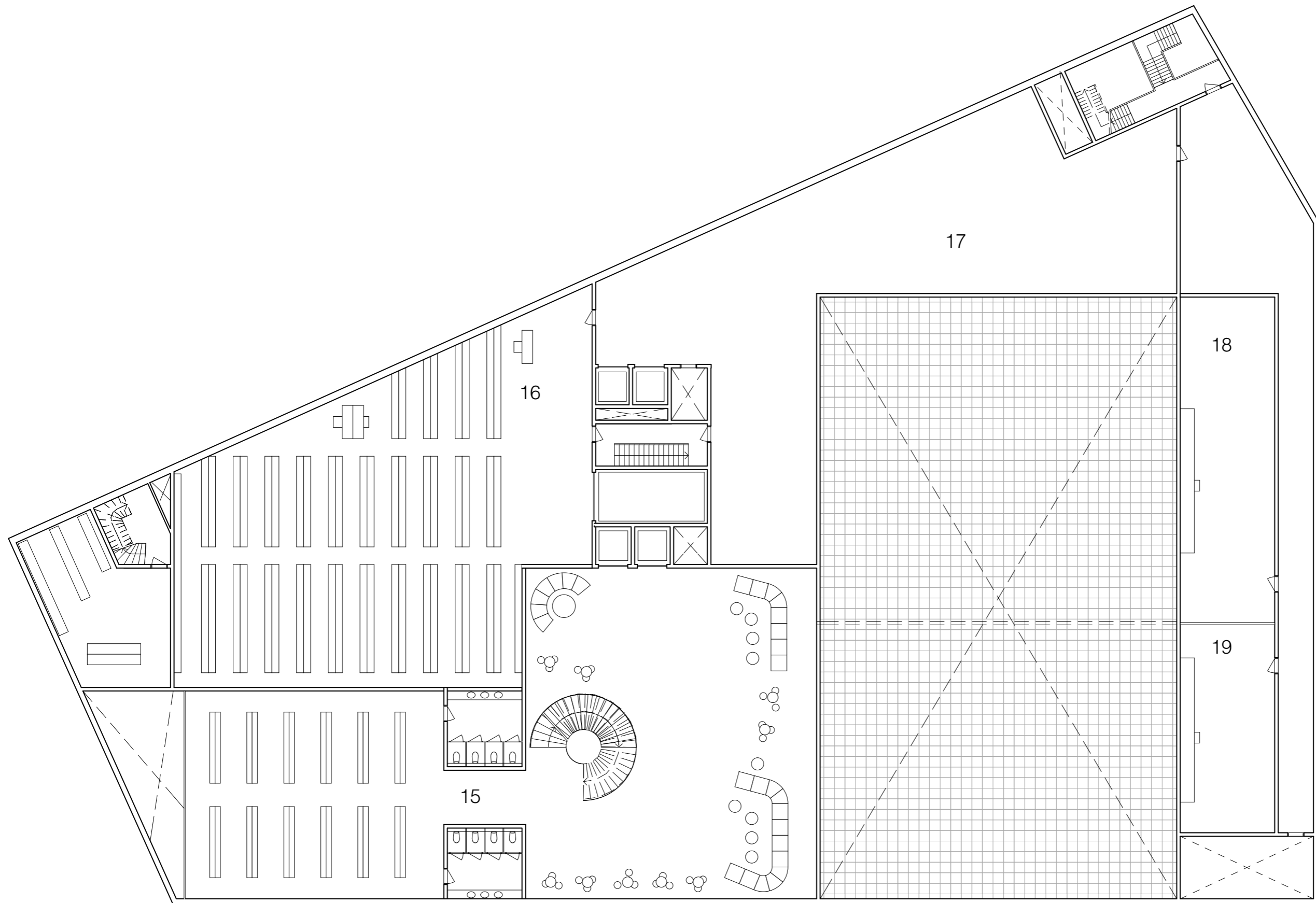

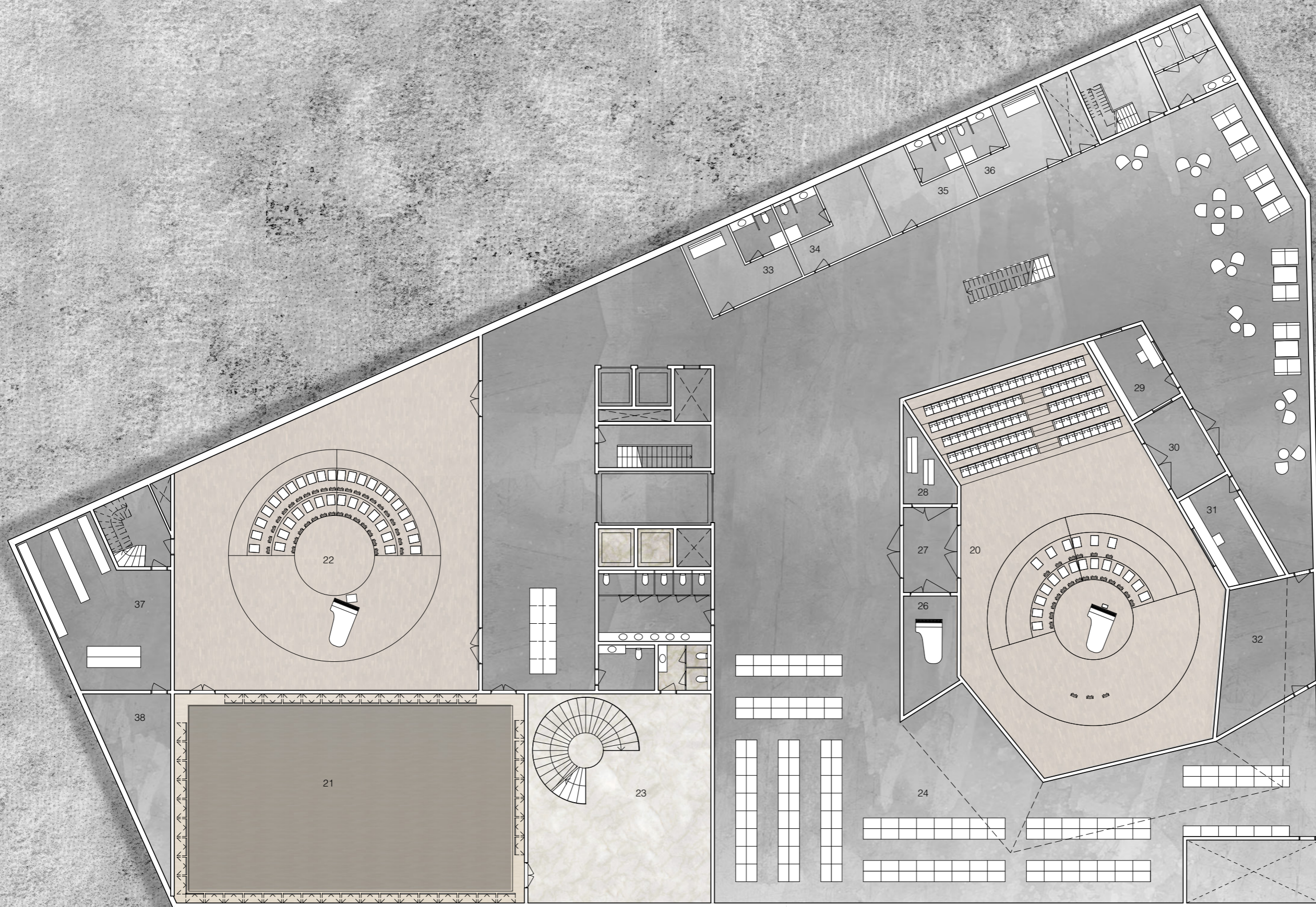
NORDFASADE

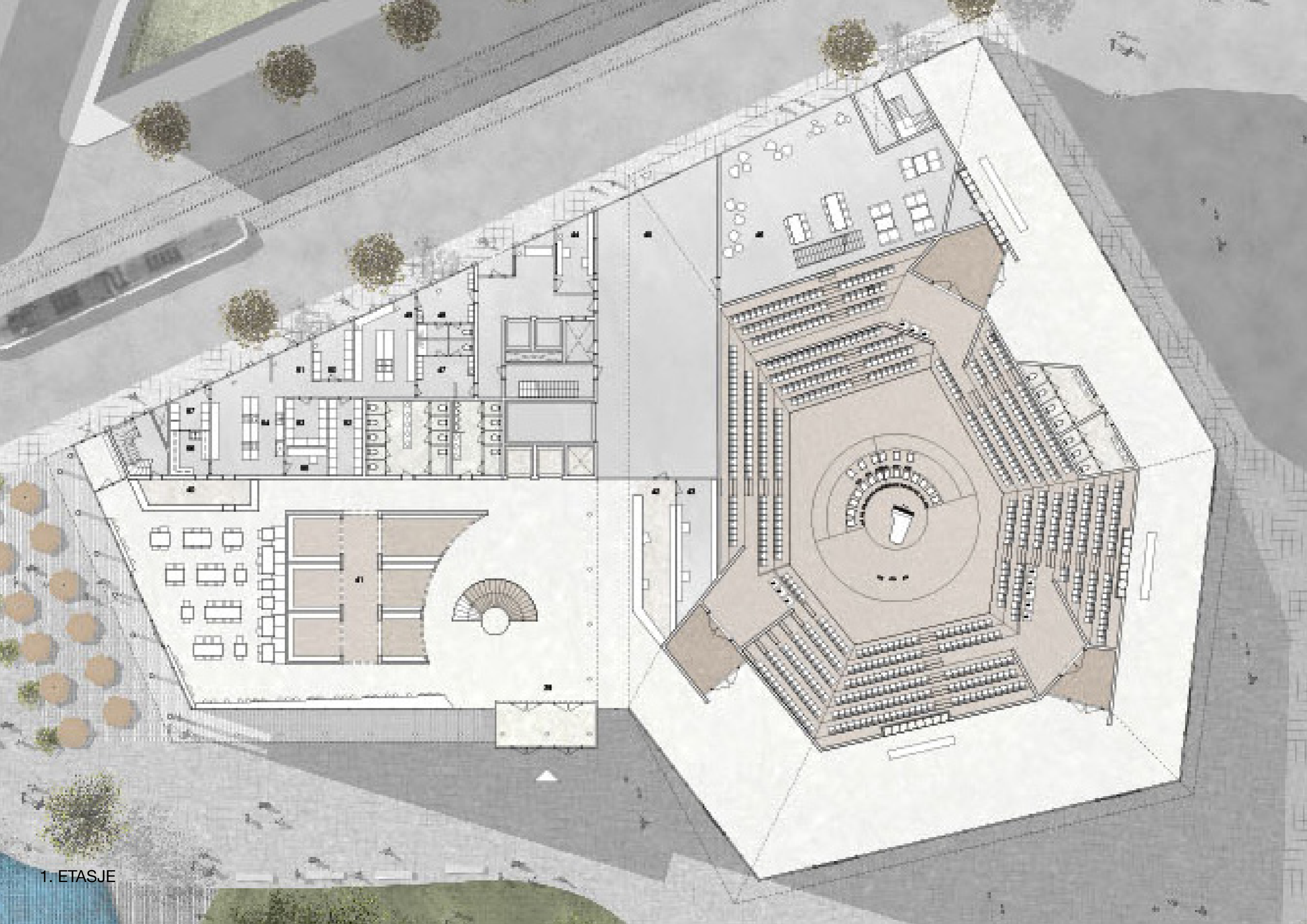

SYDFASADE

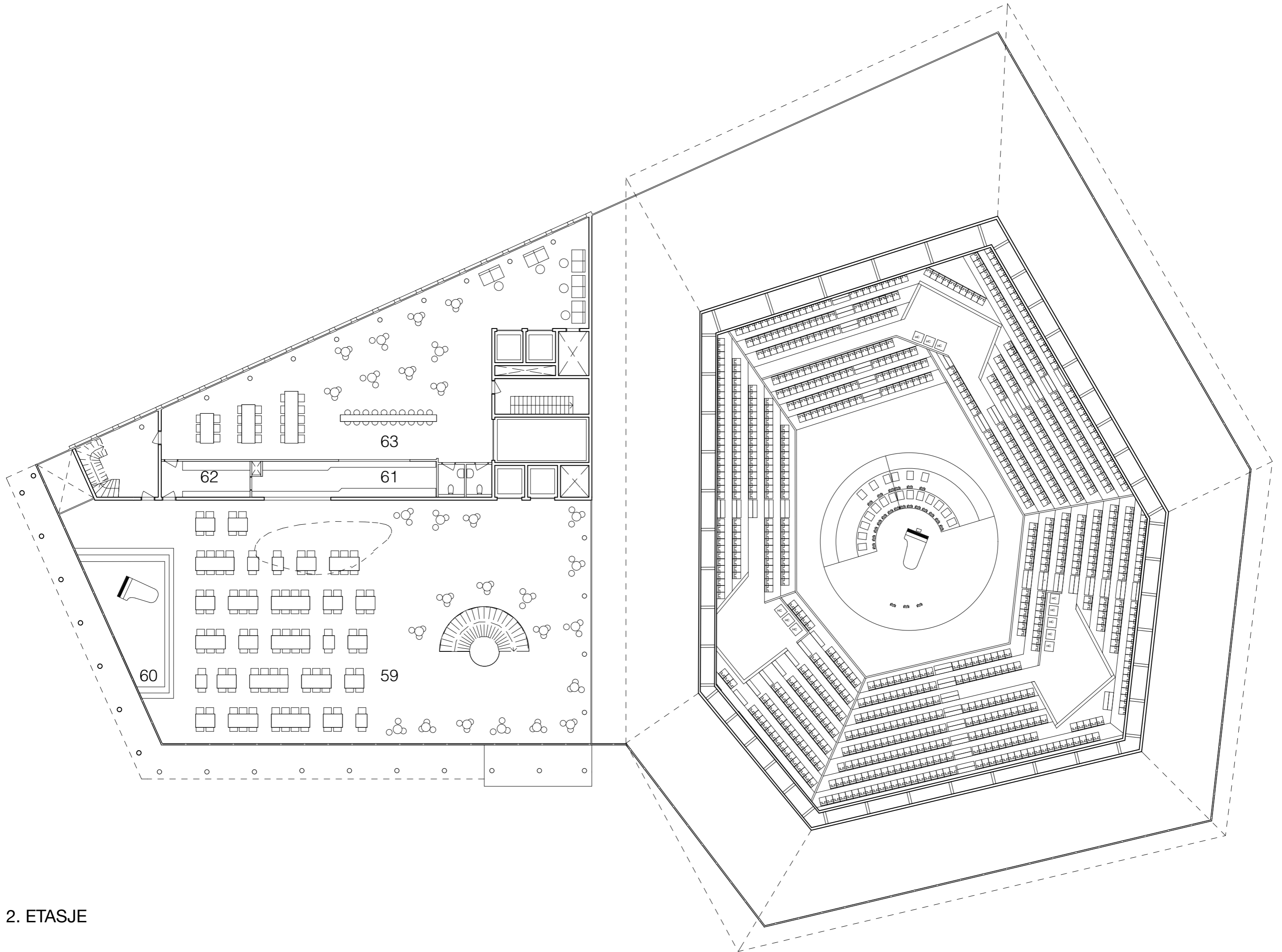

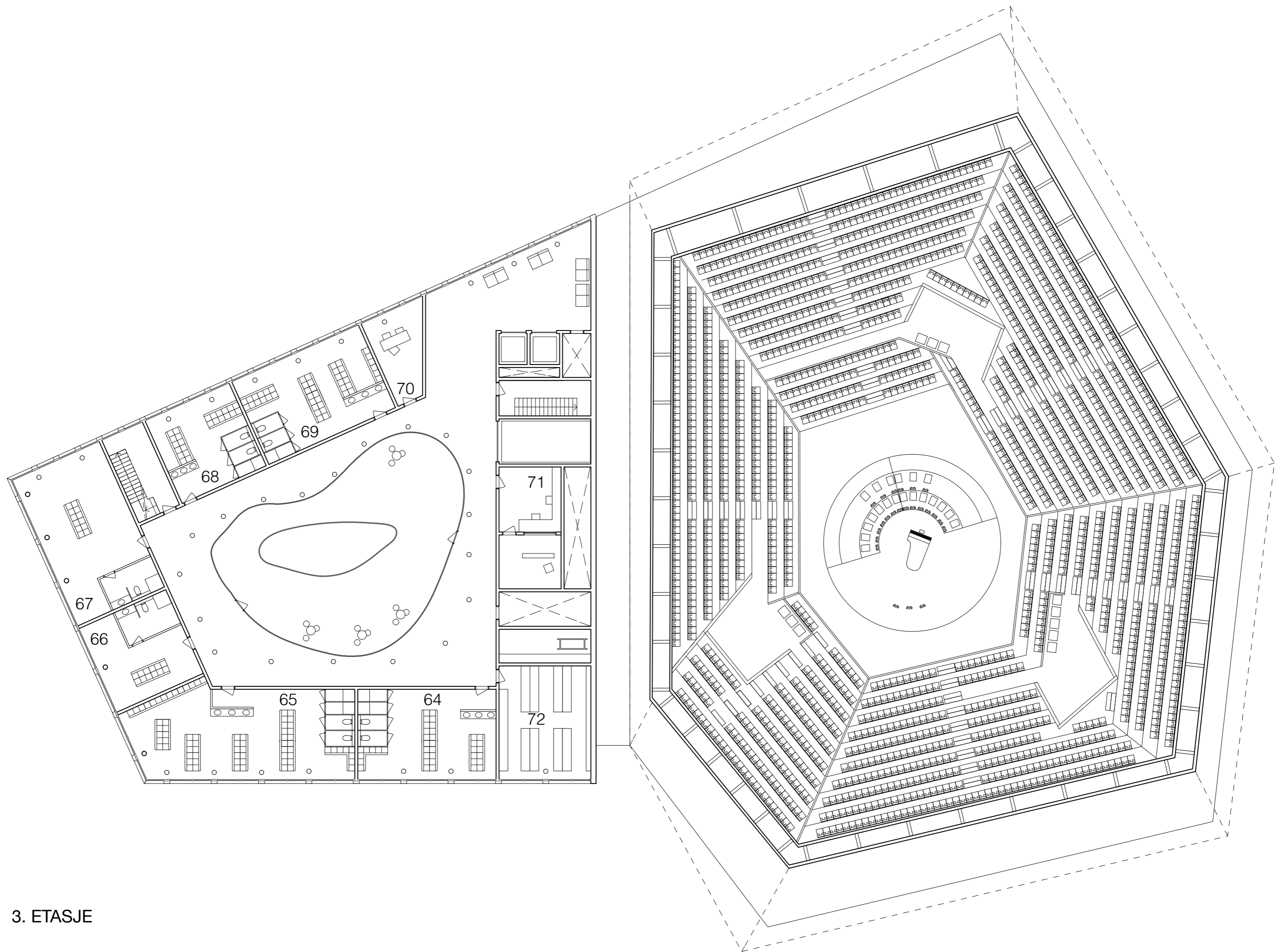

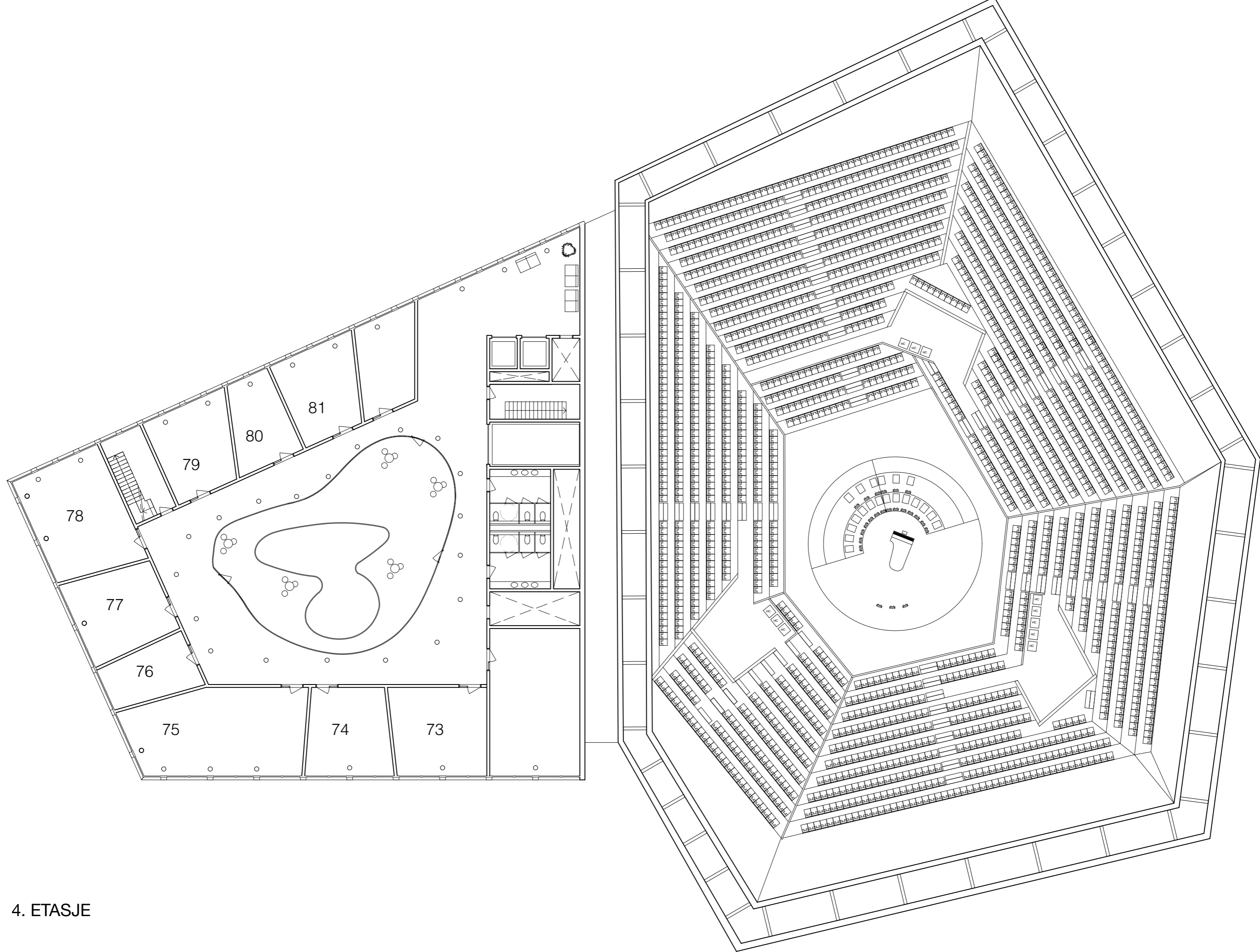

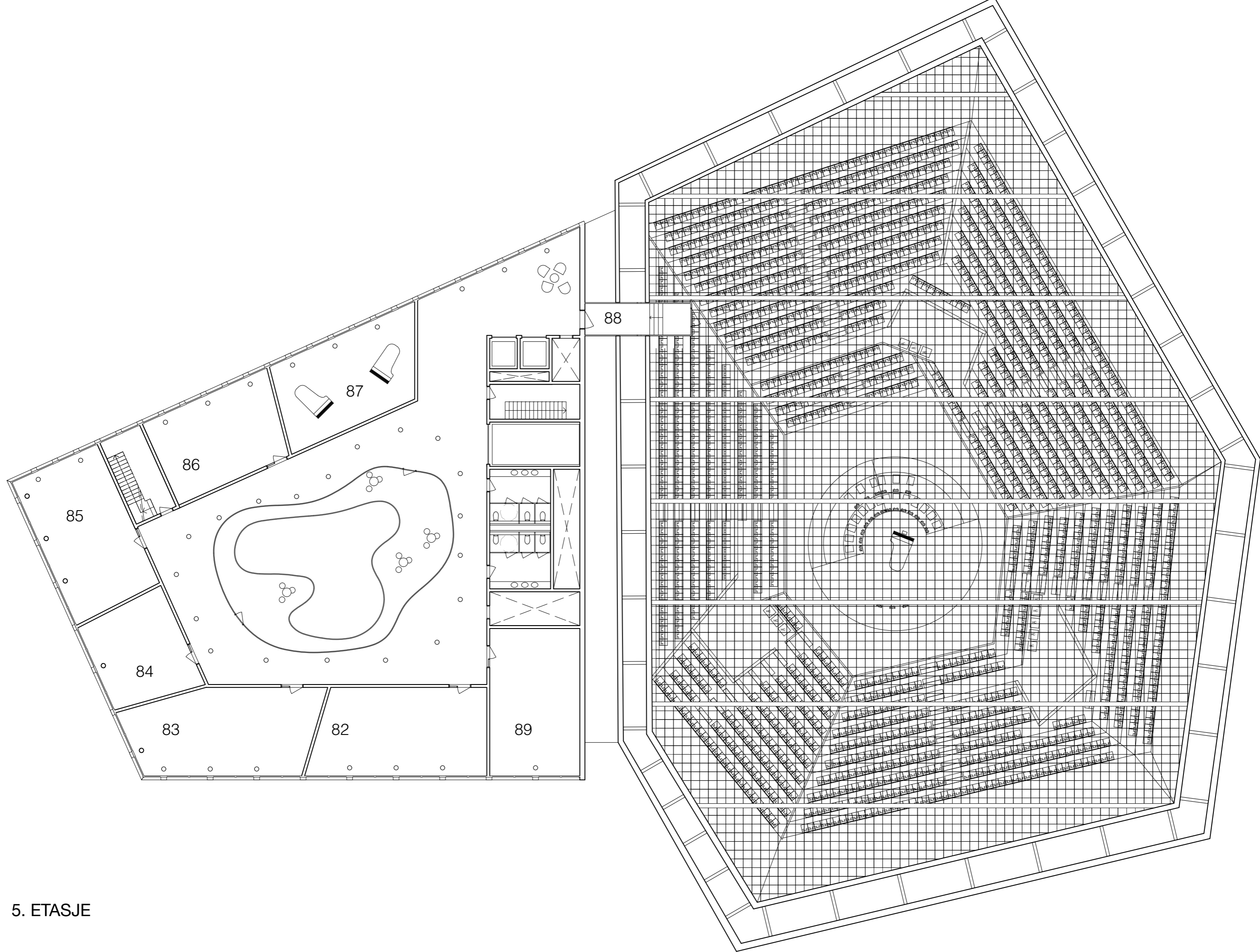
1. ETASJE

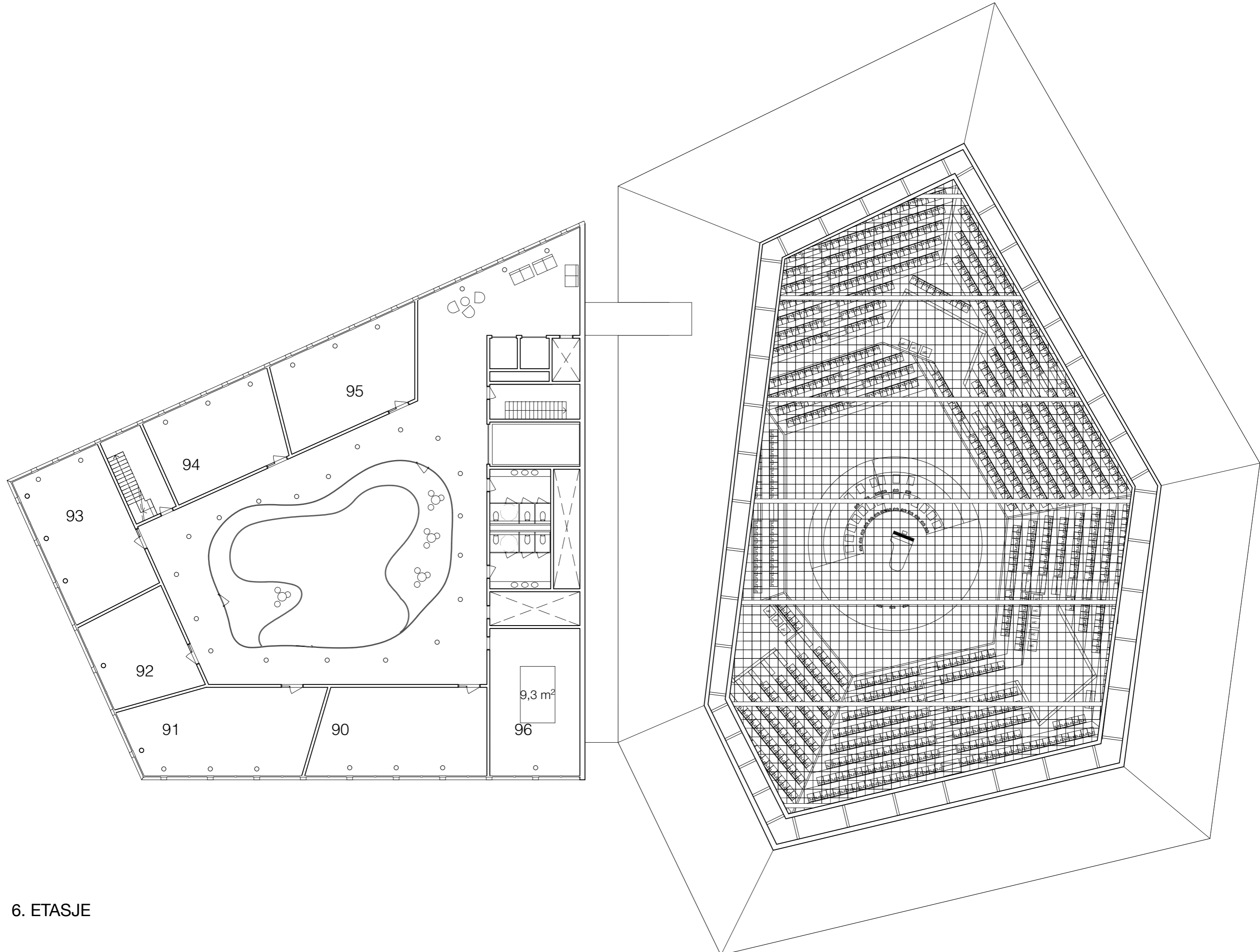

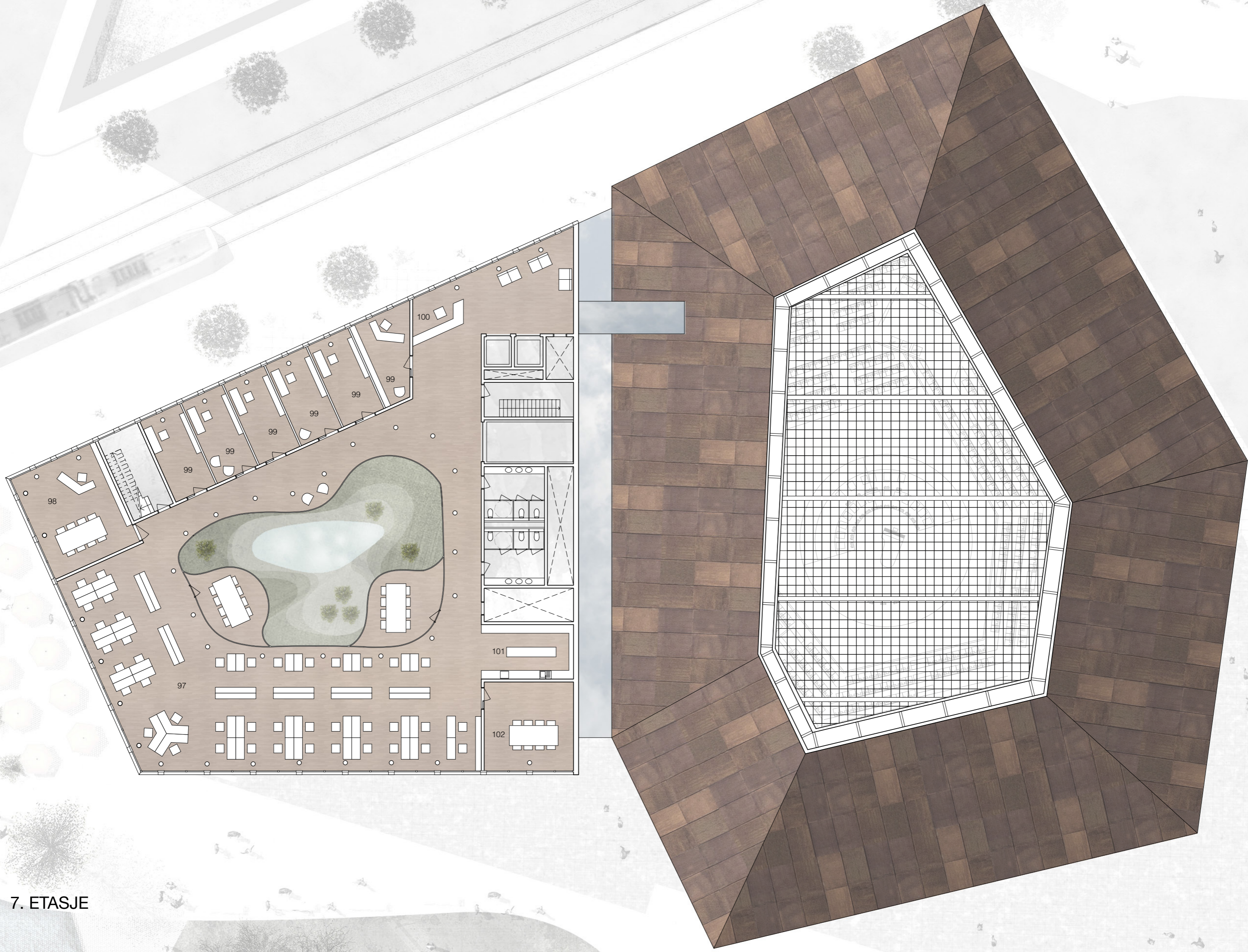

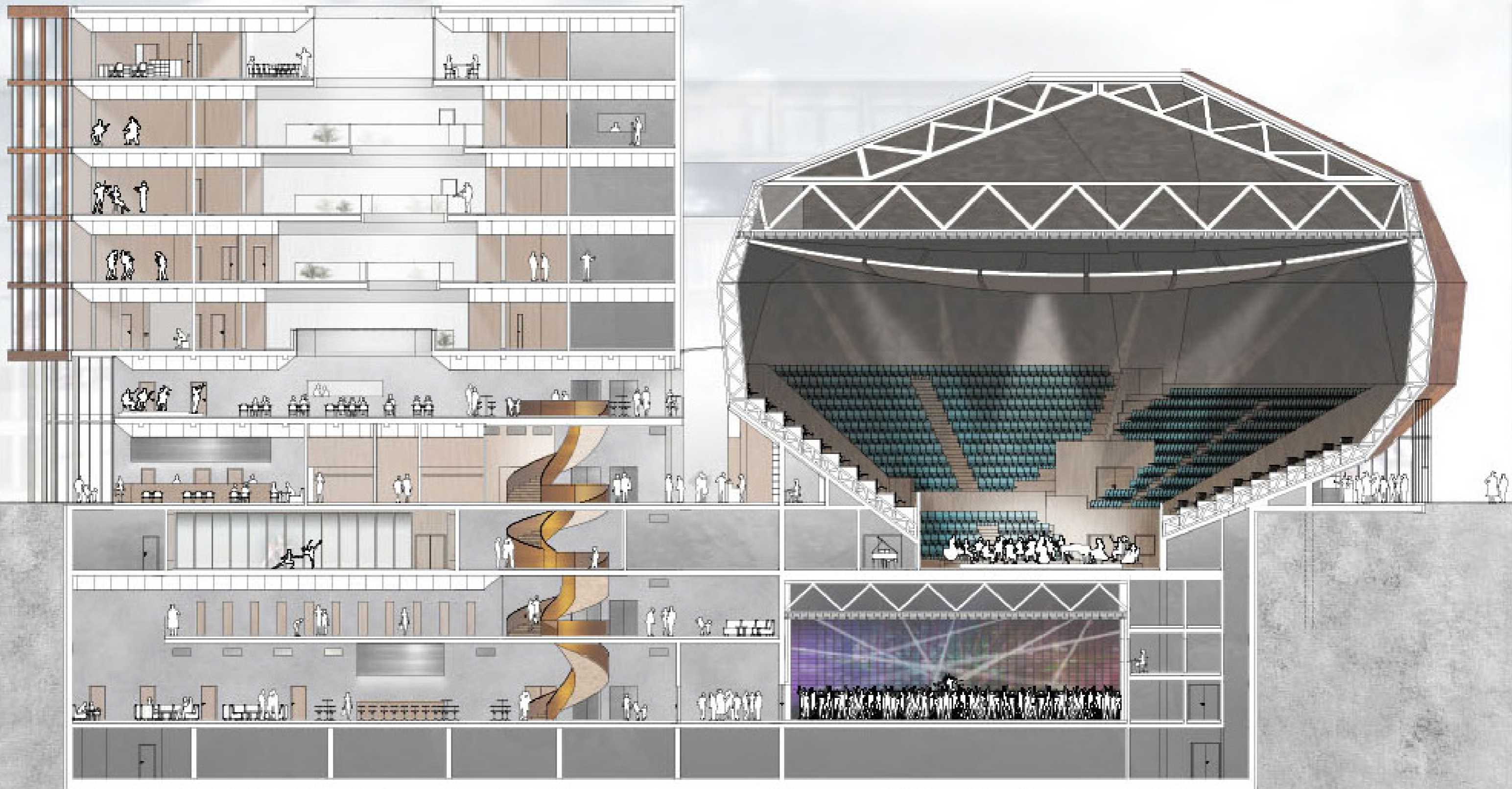

SNITT

TALLFORKLARING

Fjerde underetasje

0. Lager og VVS

Tredje underetasje

1. Nedre vestibyle
2. Lager til bakscene black boxer
3. Lydsluse black box 1
4. Lydsluse black box 2
5. Lager til bar nedre vestibyle
6. Midlertidig lager
7. Lager bakscene
8. Bakscene black boxer
9. Black box 1
10. Black box 2
11. Inspisient
12. Garderobe artist
13. Garderobe artist
14. Renhold

Andre underetasje

15. Garderobe/lounge for nedre vestibyle
16. Notearkiv
17. Lager
18. Lydkontrollrom for black box 1
19. Lydkontrollrom for black box 2

Første underetasje

20. Sal
21. Speilsal
22. Akustisk øvesal
23. Nedgang til nedre vestibyle
24. Lager bakscene
25. Bakscene akustisk sal
26. Flygelgarasje
27. Lysdsluse
28. Pianogarage
29. Inspisient
30. Lydsluse
31. Scenesjef/Teknikere
32. Teknisk lager
33. Garderobe artist A
34. Garderobe artist B

35. Garderobe artist C

36. Garderobe artist D

37. Elektro

38. Elektro

1. etasje

39. Hovedfoaje
40. Café/Restaurant
41. Garderobe for akustisk sal
42. Resepsjon/Billettsalg
43. Billettkontor
44. Resepsjon for ansatte og varelevering
45. Varelevering
46. Greenroom for artister akustisk sal
47. Kokkegarderobe dame
48. Kokkegarderobe herre
49. Forkjøkken
50. Tørrlager
51. Varelevering kjøkken
52. Kjølerom
53. Fryserom
54. Tilberedningskjøkken
55. Kjøkkensjef
56. Oppvask
57. Søppel
58. Lydsluser for akustisk sal

2. etasje

59. Mingleområde/Restaurant
60. Miniscene
61. Bar
62. Oppvask
63. Artistbar/Backstage

3. etasje

64. Garderobe musikere menn
65. Garderobe musikere dame
66. HC garderobe herre
67. HC garderobe dame
68. Garderobe kor herre
69. Garderobe kor dame

70. Lydopptak

71. Lydstudio

72. Lager

4. etasje

73. Singeløverom dirigent
74. Singeløverom solist
75. Singeløverom horn
76. Singeløverom trombone
77. Singeløverom fløyte/klarinet
78. Singeløverom trompet
79. Singeløverom treblåser
80. Singeløverom obo/fagott
81. Singeløverom solister

5. etasje

82. Gruppeøving fiolin 1
83. Gruppeøving bratsj
84. Gruppeøving harpe
85. Gruppeøving cello
86. Gruppeøving fiolin 2
87. Gruppeøving flygel
88. Rigg over akustisk sal
89. Notearkivar og lite arkiv

6. etasje

90. Gruppeøving messingblåsere
91. Gruppeøving treblåsere
92. Gruppeøving pauke
93. Gruppeøving kontrabass
94. Gruppeøving rytmegruppe
95. Gruppeøving slagverk
96. VVS Aggregat for "tua"

7. etasje

97. Kontorlandskap
98. Adm. dir. Oslo konserthus
99. Cellekontorer Oslo konserthus og Filharmonien
100. Resepsjon
101. Tekjøkken
102. Møterom